

Delegeretmøde beretning 2011

Af Rune Siglev

- Det talte ord gælder -

- - -

Kære delegeretmøde, kære gæster, kære foreningsvenner

Verden har i denne delegeretmødeperiode gennemgået meget store omvæltninger. Der har været begivenheder i Danmark, i Norden, i Europa, i Nordafrika, ja i hele verden, som ingen havde forudset for bare 2 år siden.

Begivenheder;

- Som involverer unge
- Som er sat i gang af unge
og
- Som vil sætte varige spor hos unge.

Jeg er sikker på, at når vi ser tilbage på netop denne periode med historisk lup, så vil vi studere en ungdomsgeneration, som i høj grad er blevet udfordret på deres tilgang til demokratiet.

Da vi var samlet Vejle for præcis 2 år siden, drøftede vi rigtig meget den samfundsmæssige værdi af vores foreningsarbejde. Dengang

- Havde ingen forudset massakren på Utøya i Norge.
- Havde ingen forudsagt det arabiske forår
- Havde ingen forventet denne varige finanskriser

Skelsættende begivenheder, hvor vi har set unge være forrest på godt og ondt.

Tænk for eksempel på billederne af et spirende demokrati fra det arabiske forår. En skelsættende demokratisk sejr i lande, hvor mange af DUF's medlemsorganisationer netop arbejder med udvikling af demokrati blandt unge. Her i lokalet ved vi godt, at et stærkt civilsamfund er grundforudsætningen for demokratiet.

Alle DUF's medlemsorganisationer bør være stolte af, at dele af paraplyen er med at skabe rammer for opbygning af et stærkt og aktivt civilsamfund. Dette siger jeg velvidende, at befolkningen i Syrien fortsat kæmper mod en brutal diktator, befolkningen i Libyen har betalt dyrt for at komme af med Gaddafi og usikkerheden breder sig i Egypten igen.

Men husk på, at demokratibølgen er sat i gang.

Det er også et opråb fra en aktiv ungdom, som vi har set i mange europæiske og nordamerikanske lande henover sommeren. I afmagt over en økonomisk og politisk fastlåst situation, satte store dele af den spanske ungdomsgeneration på Puerta del Sol pladsen i Madrid, og de unge forsøgt derved at skabe en politisk opmærksomhed på netop deres sag.

Jeg synes, at det er en fantastisk demokratisk energi, som vi ser blomstre.

Det gør mig derfor meget bekymret, når den demokratiske energi ikke bliver omsat til demokratisk deltagelse.

I Ægypten havde de unge allerede før valget mistet tilliden til dem, som de kunne stemme på. I Spanien havde ungdomsoprørere inden effekt valgdeltagelse - tværtimod

Energien burde føre til det modsatte. Men de meget forskelligartede opråb fra unge skyldes først og fremmest, at de unge ikke føler sig hørt.

Selvom vi herhjemme ikke oplever sammen voldsomme reaktioner fra de unge, så ved vi fra vores arbejde med valgret, at danske unge føler delvist ekskluderet fra det formelle demokrati. Ligesom vi hjemme har set ekstremistiske kræfter det enten boykotter valget eller opfordrer til det.

Tænk at man kan være så frustreret eller følge sig så ekskluderet, at man ikke engang tror på, at det hjælper at stemme på dem, der vil ændre på samfundet.

Det er her, vi skal vise vejen.

Jeg er derfor også ret sikker på, selvom vi havde forudset verdens gang, så havde vores udgangspunkt for 2 år siden, været nøjagtig det samme. Vi ønskede at skabe et slagkraftigt DUF, der kunne sætte demokrati, unge, og foreninger på dagsorden.

Det var her, vi lancerede grundtankerne i fremtidens D-U-F, og det var her, vi lagde de første sten til arbejde med Folkeoplysningslov og Tipslov.

For uanset, at unge befinder sig midt i øjet i en hæsblæsende samfundsmæssig orkan, er vores bedste bolværk med netop disse stærke vindstød, vores kerne – rigt, mangfoldigt og demokratisk blomsterne foreningsliv.

Det er i foreningslivet at demokratiet skabes, og det er hos de unge, at det udvikles. Det er netop det, som vi kæmper for.

- - -

Arbejdet med at få unge til at tage aktivt del i demokratiet er en vedvarende proces, der aldrig må forsømmes.

Kampen mod demokratiledelse starter der, hvor den demokratiske dannelse fødes.

I Danmark starter den i høj grad i de samfundsengagerende børne- og ungdomsorganisationer.

Vi sikrer et tillidsskabende og demokratisk rum, hvor børn og unge fra første møde oplever hands on oplæring i demokrati. De oplever, at de selv har noget at gøre for demokratiet, og demokratiet har noget at gøre for dem.

Og det er tydeligt nok, hvilke konsekvenser det har at forsømme at inddrage unge i demokratiet.

Har de unge først mistet troen på demokratiet, så bliver det vanskeligt at få den tilbage. Demokratiledelse, politikerledelse og deltagelsesledelse medfører opgivelse, ligegyldighed og i sidste ende de frustrationer, som vi ser udtrykt på i andre lande. Det må aldrig ske i Danmark.

Derfor tager vi også ansvar for sammen med de børn og unge, der kommer i vores foreninger at udvikle det demokratiske medborgerskab.

Men vi mener faktisk, at demokratisk tillid hos unge er så afgørende for udviklingen af demokratiet, at vi er klar til at påtage os opgaven for en hel ungdomsgeneration.

Det er netop med vores ønske om at ville udvikle demokratiet, at vi igennem 10 år har arbejdet for at indføre 16 års valgret herhjemme. Et mål vi aldrig har været tættere på.

I forgårs var jeg med til at overrække valgretskommissionens betænkning til statsministeren, og statsministeren sagde, at regeringen vil tage udgangspunkt i vores anbefalinger i det videre arbejde med at fremtidssikre vores demokrati.

28 direkte demokrati-forbedringer, som er blevet til blandt en politisk bredt funderet kommission og som nyder bred politisk opbakning.

Selvom forslaget om valgret fik mest medieomtale, og udstillede en politisk uenighed, så husk på, at de resterende 27 anbefalinger har opbakning fra alle de politiske partier.

For at forbedre unges demokratiske deltagelse, foreslår Valgretskommissionen bl.a. at

- oprette fælleselevråd i kommunerne
- Styrke skolernes demokratiundervisning
- Give ungdomspolitikere og -organisationer adgang til uddannelsessteder
- indføre foreningspraktik i grundskolen
- indføre faste skolevalg
- Lave partnerskaber mellem skoler og foreningsliv

Blot for at nævne nogle af forslagene.

Disse mange gode forslag mener jeg først og fremmest, at demokratiet kan være stolt af. Nu flytter vi altså lige demokrati-baren en tand højere op, og sætter os nogle store ambitioner på demokratiets vegne.

Vi har nu 28 konkrete værktøjer, som Folketinget nu bare skal tage op af værktøjskassen .

Jeg håber, at Folketinget faktisk tør bruge dem alle, herunder at de tør vise de unge, at de ikke bare i ord, men også i handling, tager dem alvorligt.

Der er for mig fortsat slet ikke nogen tvivl om, at 16-års valgret er et fundamentalt nødvendigt demokratisk skridt, og som et flertal i Valgretskommissionen også har peget på, er det et muligt næste skridt.

- - -

Når vi nu har fat i demokratiets kerne, så er det arbejde, der hver dag foregår i vores 5.000 lokalforeninger, så vitalt for dannelsen af det demokratiske medborgerskab, at jeg ikke mener, det giver mening at sætte kroner og øre på værdien.

Det er derfor et skævvredet fokus på foreningslivet, når politikere siger, at de ønsker at forbedre rammerne for, at frivillige kan medvirke til at løse offentlige velfærdsopgaver.

Det er fristende som et engageret og gratis supplement til udførelsen af statens velfærdsopgaver, men der er altså langt mere perspektiv i, at politikere fokuserer på, hvordan man skaber vækstlaget for den del af foreningsdanmark, som er grundstenen i samfundet.

Respekt for de velfærdsfrivillige foreninger, der drives af kortvarige konkrete og overskuelig opgaver, der ofte er defineret af en professionel organisation.

Men hvis vi snakker demokratisk dannelse, udvikling af nye initiativer eller ansvarlighed fra idéfase til gennemførelse, så er det altså de basale grundvilkår for at drive en børne- og ungdomsforening i Danmark, der skal forbedres.

Det frivillige Danmark er ofte langt mere komplekst, end det bliver fremstillet.

Derfor har vi også arbejdet meget målrettet med at synliggøre, at man skal se frivillige som andet end billig arbejdskraft, hvis man gerne vil sikre, at der nogle borgere, som engagerer sig og tage del i lokal samfundet.

Men det er en svær formidlingsmæssige opgave at gøre noget så ukonkret som “demokratisk sammenhængskraft” til noget konkret. Vi har slået igennem nogle gange det sidste år.

Eksempelvis da vi i Politiken havde en historie om, at foreninger giver demokratiet et boost eller en kommentar i information om, at frivillige er ikke statens reservetropper. Det er en konstant opgave, som heldigvis kan lykkes, når vi er skarpe nok.

Og jeg synes, at det er en af samfundsengagerendes foreningslivs fornemmeste opgaver at oversætte og synliggøre det værdifulde arbejde, som vi laver.

I DUF er vi nu derhenne, hvor vi rent faktisk formår, at sætte den samfundsmæssige betydning af vores medlemsorganisationers arbejde på dagsordenen. Det skyldes først og fremmest, at vi internt i DUF i forbindelse med vores nye strategi-apparat ”Fremtidens DUF” har formået at fokusere vores arbejde til at omhandle vores strategier og få kerneaktiviteter.

- - -

Vi har arbejdet rigtig meget med at fokusere DUFs arbejde de seneste år. Det startede med "Fremtidens DUF" for 2 år siden, og har betydet en omfattende intern proces med at udvikle strategier og en klar arbejdsdeling mellem sekretariat og styrelse.

Den optimerede interne proces har betydet, at vi til gengæld har sat os nogle markante spor på de områder, som delegeretmødet har bedt os forandre. Det skyldes først og fremmest Martin Justesen.

Med benhård prioritering, fokus på delegeretmødets og styrelsens beslutninger og en strategisk genialitet, har du sikret, at vi kan aflevere et DUF som både i ord og handling leverer imponerende resultater.

Vi skylder alle Martin en stor tak for den kæmpe indsats, du har ydet for DUF igennem mange år for DUF og igennem de sidste 4 år som formand.

Jeg vil faktisk også give dig en mere personlig tak. Men som I kan se af tidsplanen, har vi lagt god tid ind under eventuelt. Jeg ved, at du bliver, og nu har jeg også røbet, at både jeg og sikkert også andre vil sige noget til dig, når vi når så langt.

- - -

Som sagt, så taler DUFs resultater deres meget tydelige sprog i den forgangne periode.

Lad mig starte med et citat:

”For at styrke og udvikle unges deltagelse i demokratiet vil regeringen skabe grundlag for forsøg med unges deltagelse i lokale afstemninger. Regeringen vil også inddrage konklusionerne fra Dansk Ungdoms Fællesråds Valgretskommission, der undersøger unges demokratiske dannelse og deltagelse i demokratiet.”

Det er ikke lykket os at finde et andet tidspunkt, hvor vores arbejde direkte er skrevet ind i et regeringsgrundlag.

Det er jo ganske exceptionelt og fuld i overensstemmelse med den strategi, vi havde lagt.

- - -

Folketinget tog ansvar for, at der fortsat er et grundlag for at udvikle det demokratiske medborgerskab i foreningslivet ved at fastholde lokaletilskuddet i Folkeoplysningsloven.

En kort overgang så det ud til, at Kommunerne ville få frihed til selv at fastsætte tilskuddet til lokalleje, spejderhytte og udendørsfaciliteter.

Og var det lykket, havde det formentlig medført et dramatisk fald i støtten til det lokale arbejde.

Selvom Kommunernes Landsforening forsøgte at få det afskaffet det i 11. time, så lykkedes det DUF at forhindre dette åbenlyse benspænd.

Jeg tror, at både KL, Undervisningsministeriet og måske også nogle andre organisationer havde en ide om, at man sådan set ikke behøvede at forholde sig alvorligt til indvendingerne fra børne- og ungdomsorganisationerne.

- Det er jo bare de søde snobrødsbagende spejderne ude i skoven
- Det er jo bare de festglade ungdomspolitikere
- Det er jo bare de dansende og valsende teaterfolk.

De tog fejl.

Dels fordi DUF-sekretariatet i tæt samarbejde med jer i medlemsorganisationerne gjorde Folketinget opmærksom på de potentielle konsekvenser af at forringe folkeoplysningsloven, og dels fordi vi fik klarlagt over for politikerne, at det arbejde, som vi laver ude i lokalforeningerne er af helt unik værdi.

- Fordi eftermiddag efter eftermiddag i en lektiechef giver ansvarlighed
- Når kristne børn og unge selv skal organisere og finde svar på weekendsturens opgaver, så giver det demokratiforståelse
- Planlægning og afvikling af rollespilsarrangementer er en fremragende mulighed for udvikling af lederkompetencer

- - -

Mange kampe omkring det lokale folkeoplysningstilskud udestår naturligvis fortsat. Vi vidste det før vi gik ind i arbejdet med revisionen af folkeoplysningsloven, vi blevet bekræftet under arbejdet, og vi ser det i høj grad i dag:

Kommunernes økonomi er presset, og de bruger i stigende omgang den store frihed som folkeoplysningsloven åbner mulighed for.

Derfor er udgangspunkt for den foreningsstrategi, hvis politiske mål vi vedtog sidste år, at vi skal styrke vores lokale foreningers lokalpolitiske position. Det er afgørende for DUFs lokalforeninger, at vi skaber et sammenhold, så de kan gøre fælles front mod kommunale nedskæringer.

I den forbindelse er det meget afgørende, at vi anerkender den store lokale frihed, der er til at kunne administrere eksempelvis aktivitetstilskuddet. Vi er bestemt ikke tilhængere af ubegrundet differentiering, men vi skal passe på, at vi ikke påberåber os ligestilling for ligestillings skyld. Vores lokalforeninger skal have det tilskud, der er nødvendigt for at drifte deres foreninger. Hvad dette nødvendige er, skal drøftes lokalt.

DUFs opgave i foreningsstrategien er at hjælpe medlemsorganisationer i denne lokale drøftelse. Men DUF kan ikke komme med facit på den lokale kulturkamp.

Så har vi nemlig spillet os selv af banen som en attraktiv samarbejdspartner for vores lokalforeninger og kommunen.

Vi havde heldigvis ikke spillet os selv ud, da vi, igen med hjælp fra de politiske ungdomsorganisationer, sikrede os et bredt politisk flertal for en ny tips- og lottolov. En aftale, der giver jer i medlemsorganisationerne den nødvendige økonomiske tryghed til at udføre jeres arbejde.

Oprindeligt var intentionerne sådan set, at loven skulle være trådt i kraft første januar i år. Det gjorde den bare ikke. For vi er åbenbart inde i så kompliceret stof, at juristerne i det danske skatteministerium lige skulle være enige med juristerne i Europa-Kommissionen, om at de nye regler overholder EU's Indre Markeds regler. Nu er de blevet enige, så til nytår træder den nye lov i kraft.

Som konsekvens af dette måtte vi finde en løsning på, hvordan vi kunne blive kompenseret for denne udsættelse.

Overskudsmodtagerne stod nemlig til at mangle hen ved 175 mio. kr og 14. mio kr alene for DUF, da den gamle lov jo efterhånden var så udhulet, at overskuddet til uddeling blot faldt år efter år.

Derfor var det også stærkt bekymrende, at den tidligere regering ikke havde indarbejdet en kompensation i deres finanslovsforslag fra august måned.

DUF har siden sommeren taget ledelsen for på vegne af overskudsmodtagerne at danne en fælles front mod risikoen for et dramatisk fald i støtten til det frivillige børne- og ungdomsarbejde.

Vores indsats bar frugt, og i den finanslovsaftale, som nu skal vedtages i Folketinget, er alle overskudsmodtagerne fuldt kompenseret.

DUF satte sig i spidsen for på alle overskudsmodtagernes vegne at sikre, at vi til næste år kan yde det fundamentale driftstilskud til vores medlemsorganisationer.

Jeg synes, at vi kan være stolte af vores resultater. *Vi ved jo, at det er foreningslivet at demokratiet skabes, og det er hos de unge, at det udvikles.*

Det er fantastisk, når det lykkes os at få bredt den forståelse ud til de beslutningstagere, som sikrer, at vi har nogle gode rammer at udøve vores demokratiske arbejde i.

- - -

Jeg vil gerne rette en tak til styrelsen for at have holdt snuden lige i sporet og haft den nødvendige tålmodighed med, at selve den interne forberedelse til at kunne udføre prioriteret og strategisk arbejde tager tid.

Jeg synes, at vi har haft debatter, der har beriget vores arbejde, debatter hvor vi har været uenige om vores arbejde og først og fremmest debatter, hvor vi har sat fælles retning for vores arbejde.

- - -

Nu er der jo praktisk taget intet, der kommer af sig selv. Og uanset, hvor nemt, man i sådan en beretning kan få vores resultater til at lyde flotte, så ligger der bagved en kæmpe indsats fra vores dybt engagerede, initiativrige og hårdt arbejdende sekretariat.

Lige så sjovt, udviklende og konstant forandrende, som det kan være, at arbejde i en så politisk organisation. Ligeså frustrerende, slidsomt og rodet kan det være.

- Tak fordi I har tålmodighed med os
- Tak fordi I bund loyal har implementeret vores beslutninger
- Tak for I hver dag har lyst til at tage en tørn for de samfundsengagerende børne- og ungdomsorganisationer

- - -

Vi ved det godt Kåre, at der har været træk på DUFs generalsekretærkontor.

Og du har jo alene i min periode nået at være ansat som administrationschef 2 gange og ansat som generalsekretær 2 gange.

Det er vel sådan set ikke så dårligt af en ung mand som dig.

På vegne af styrelsen, forretningsudvalget, Martin og jeg selv, vil jeg gerne sige rigtig mange gange tak for den fuldstændige uvurderlige indsats, som du har ydet for DUF fællesskabet.

Vi har fået mange tossede ideer, og en af de mere tossede var nok dette strategiapparat. Men efter styrelsens vedtagelse har du både holdt os i styrelsen, og først og fremmest sekretariatet fast på, at vi skulle have det fuldt implementeret.

Tålmodigt, men hårdt, har du håndteret opgaven, og vi står derfor i dag med en klar retning på, hvordan vi leverer den vare, som delegeretmødet beder os om.

- - -

Kære venner udfordringerne de kommende år er bestemt til at få øje på.

- Uforståelige og umenneskelige massakrer, der kan føre til mistro og had
- Opråb mod systemet uden resultat, der kan føre frustration og demokrati-lede
- Økonomisk usikkerhed, der kan føre rodløshed og ligegyldighed

Det må ikke ske. For aldrig må vi tage demokratiet for givet. Det skal plejes, pudses og udvikles.

Aldrig må vi miste troen på, at demokratiet har svaret på en række af vores udfordringer.

Og demokratiet skal derfor også kunne levere svaret på samfundets udfordringer. Det starter med det frivillige samfundsengagerende foreningsarbejde for børn og unge.

Vi er grundforudsætningen for sammenhængskraften i samfundet. Og når man er det, så påhviler der også et særligt ansvar.

Jeg tror derfor, at jeg vil slutte min beretning, hvor demokratiforkæmperen og DUFs første formand Hal Koch startede:

”Dette er demokrati. Det er samtalen (dialogen) og dens gensidige forståelse og respekt, som er demokratiets væsen. Hvor dette glipper, vil man uvægerligt falde tilbage til magtkampen. Således forstået er demokratiet noget langt mere omfattende end en bestemt samfundsmæssig styreform.”

Vi har gjort, hvad vi kunne de sidste 4 år. Jeg håber, at I er enige med mig i, at der sådan set er opbygget en god basis for at fortsætte med Demokrati – Unge – Foreninger. En konstant opmærksomhed på udviklingen af disse tre områder, er det, der skal gøre os klar til fremtidens udfordringer.

Det er i foreningslivet at demokratiet skabes, og det er hos de unge, at det udvikles.

Jeg ser frem til en god debat om min beretning og styrelsens skriftlige beretning

- - -